

ОБЛАСТ ШУМЕН

П Л А Н

ЗА ЗАЩИТА ПРИ ЯДРЕНА И РАДИАЦИОННА АВАРИЯ НА/ИЗВЪН ТЕРИТОРИЯТА НА СТРАНАТА

ГРАД ШУМЕН
2012

1. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА РИСКА ОТ РАДИОАКТИВНО ЗАМЪРСЯВАНЕ

Планът за защита при ядрена или радиационна авария, при трансграничен пренос на радиоактивни вещества, при аварии с радиоактивни източници или материали, е единна част от Плана за защита при бедствия на територията на област Шумен.

На територията на областта няма Атомна електроцентрала /АЕЦ/ или други атомни мощности. Областта отстои на около 320 км от АЕЦ „Козлодуй” и на около 250 км от АЕЦ „Черна гора” – Р Румъния.

Радиоактивното замърсяване, вследствие авария в АЕЦ зависи от вида на ядрения реактор, от продължителността му на експлоатация до възникване на аварията, а също от природо-климатичните и географски особености на областта.

Причини за възникване на авария в АЕЦ “Козлодуй” могат да бъдат: нарушаване на технологичния процес; излизане от строя на една от защитните системи; стихийно бедствие или външна авария.

Когато в резултат на значителна грешка или друга причина възникне аварийна ситуация, единствено подобие с ядрен взрив може да се търси във възникването на огнище на радиоактивно замърсяване, при това със значителни различия във формирането на радиоактивния облак и изменението на активността с течение на времето.

Формираният радиоактивен облак при авария в АЕЦ “Козлодуй” се издига на сравнително малка височина и високия среден вятър поема малка част от изхвърлената активност. Изхвърлянето на активност може да продължи няколко денонощия при различни метеорологични условия, поради което конфигурацията на зоните на радиоактивно замърсяване ще бъде неравномерна, а прогнозирането им ще бъде силно затруднено.

При авария в реакторите използвани в АЕЦ “Козлодуй” /ВВЕР-1000/ изхвърлената активност не достига голяма височина, но степента на повърхностната замърсеност ще има по-високи стойности. В зависимост от времето за експлоатация на реакторите в активната им зона се натрупват изотопи с по-голям период на полуразпадане, което обуславя по-продължителното действие на радиоактивното замърсяване. Поради по-ниските температури, при които се извършва изхвърлянето при авария, може да се очаква да се появят по-едри аерозолни частици, наречени поради значителната си активност “горещи частици”. Значителна част от радиоактивните аерозоли с по-малки размери се утаяват върху земната повърхност и полепват по растенията. При авария в АЕЦ може да се наблюдава изразено предпочитание към изхвърлянето на лесно летливи изотопи, например – йод.

Въведената в експлоатация през м.юли 1996 г. в Румъния АЕЦ „Черна вода” е с реактор тип „Канду”. Теплоотделящите елементи се състоят от таблетки от необогатен уран. Характерно за този тип реактор е, че като забавител се използва тежка вода под налягане, а като топлоносител се използва обикновена или тежка вода под налягане.

Възможни аварии с реактор тип „Канду”:

-разхерметизиране на активната зона и изхвърляне на ядрено гориво в околната среда;

-изтичане на топлоносителя и/или забавителя.

От посочените особености на радиоактивното замърсяване при авария в АЕЦ “Козлодуй” или трансграничен пренос става ясно, че се създава сложна радиационна обстановка, свързана с радиоактивното замърсяване на въздуха, растителността, почвата, водата, храните от животински и растителен произход на значително големи площи.

Основната част от активността в началния период се дължи на **ЙОД-131** и другите му изотопи $T_{1/2} = 8,06$ денонощия/, а в следващия по-дълъг период от време – на **ЦЕЗИЙ – 137** $T_{1/2} = 30$ години/ и **ЦЕЗИЙ – 134** $T_{1/2} = 2,1$ години/.

Прилежащата зона до АЕЦ “Козлодуй” в която радиоактивното замърсяване е най-голямо, може да има радиус 30-50 км и повече.

Шуменска област попада извън зоната за неотложни защитни мерки при авария в АЕЦ "Козлодуй" или трансграничен пренос, поради което ще има достатъчно време за привеждане в действие Плана за защита на населението и националното стопанство при радиоактивно замърсяване от АЕЦ. При авария в АЕЦ "Козлодуй" или трансграничен пренос може да се замърси цялата площ на областта. Предвид особеностите на радиоактивното замърсяване, повишение на фона може да се очаква в населените места, горите, полска висока растителност /житни и технически култури, овощни градини/, а също и в районите, където е валил дъжд. В тези райони нивото на радиация чувствително ще надвиши средно годишните фонове стойности.

Основните изотопи, определящи радиоактивното замърсяване при авария в АЕЦ и техния период на полуразпадане са следните: йод 131 - 8 дни; барий - 12 дни; цирконий - 65 дни; цезий - 134 - 2 год.; стронций-90 - 28 год.; цезий-137 - 30 год.

Основен изотоп, определящ радиоактивното замърсяване при авария в реактор тип „Канду” е тритият. Тритият е мек бета лъчител с енергия – 18.61 keV и с период на полуразпадане 12.3 год. Максималният среден пробег във въздуха на бета частици е 0.7 мм, а в кожата – 1 микрометър.

Начините на облъчване на населението вследствие на изхвърлянето на радиоактивни вещества в атмосферата могат да бъдат следните:

-външно облъчване при преминаването на радиационния облак и от отложените радиоизотопи върху почвата, сградите и други обекти в околната среда. Това облъчване ще намалява с времето, поради радиоактивното разпадане, отмиването и просмукването в дълбочина на земната повърхност;

- вътрешно облъчване от вдишване на радиоизотопи от облака;

- вътрешно облъчване от консумирането на радиоактивно замърсени хранителни продукти и вода.

Радиационната обстановка и степента на радиационния риск за населението се обуславят от следните по-важни фактори: количеството /активността/ и радиоизотопния състав на изхвърлените в околната среда радиоактивни вещества, метеорологичните условия, разстоянието до населените пунктове.

Радиационните дози, получени от населението вследствие на авария в АЕЦ, се определят от външното и вътрешно облъчване.

Очаква се въздействието на различните начини на облъчване, според техния принос за една година след аварията, да бъде както следва:

- доза от външно бета и гама облъчване при преминаване на радиоактивния облак - от 1 до 10 микросиверта;

- доза от вдишване на различни радионуклеиди с изключение на плутония - от 10 до 160 микросиверта;

- доза от вдишване на плутония – от 5 до 50 микросиверта;

- доза от вдишване на горещи частици – от 0 до 10 милисиверта;

- доза от гама радиацията от земната повърхност и различните местни предмети /главно цезий-134 и цезий-137/ - от 1 до 60 милисиверта;

- вътрешно облъчване от употреба на храна, замърсена с радиоактивни вещества - от 1 до 10 милисиверта.

При възникване на радиационна авария в АЕЦ “Козлодуй” или при трансграничен пренос на радиоактивни вещества се очаква мощността на еквивалентната доза в ниските

равнинни части да достигне **2-3** $\mu\text{Sv/h}$ /микросиверта на час/, а във високите до **10** $\mu\text{Sv/h}$. Това ще наложи провеждането на мероприятия за защита на населението и обектите от националното стопанство, насочени главно към предотвратяване или намаляване външното и вътрешно облъчване. Комплекса от мероприятия в тази насока предвижда защита на кожата и дихателните пътища от прякото или вторично въздействие на високите фоновы стойности на йонизираща радиация и сравнително широкия спектър от радионуклиди – продукт на радиационната авария. Отделни райони от областта могат да бъдат замърсени при нелегален трафик или преместване на ядрен материал или радиоактивни вещества /пътни магистрали и ж.п.линии/, при неправилна експлоатация и/или съхранение на уредите с ИЙЛ и рентгеновите апарати /Приложение 1/, при което ще се извършват действия по Инструкция за действия при авария с източник на йонизиращи лъчения и/или по Процедура ПНМ-001 .

Сериозен проблем може да възникне при авария с ж.п. композиция, превозваща свежо ядрено гориво до АЕЦ „Козлодуй”. Трасето на ж.п.линията преминава през територията на 4 общини – Нови пазар, Каспичан, Шумен и Велики Преслав. Значителен по обем работи ще представляват мероприятията по защита на храните, фуражите, водите, елементите на жизнената и околната среда, осигуряването на индивидуални защитни средства по предварителни разчети, йодна профилактика, извършването на евентуална евакуация или временно извеждане от опасните зони на население, животни и материални ценности. Ще бъде наложено провеждането на непрекъснат или режимен радиационен контрол и наблюдение.

2. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ИЛИ НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ПРИ РАДИАЦИОННА АВАРИЯ

- развърщане на система за радиационно наблюдение и оповестяване;
- оборудване на радиометрични лаборатории с модерна апаратура;
- осигуряване на ИСЗ за населението, работниците и служителите;
- изготвяне на разчети за йодна профилактика на населението;
- разработване и раздаване на населението листовки с начините на поведение и действие в условия на повишена радиация;
- обучение на населението, работниците и служителите за действие при повишена радиация;
- изготвяне на разчети за необходимите материали за херметизация;

3. МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО

- оповестяване на населението от областта и даване на указания относно провеждане на защитни мероприятия;
- организиране на учестено измерване на радиационния фон от постове за радиационно наблюдение и оповестяване;/Приложение № 3/.
- привеждане в готовност на радиометричните лаборатории и изготвяне анализ на проби; /Приложение № 4/.
- привеждане в готовност на резервните екипи за дозиметричен контрол в допълнително определените пунктове;
- създаване на постоянни връзки с областната лаборатория за гама-спектрометричен анализ на катедра "Физика" при ШУ "К.Преславски" и лаборатория по "Радиохимия" на Хим. Факултет на СУ "Св.Климент Охридски";
- организиране набиране на проби от води,почви, храни и фуражи и контрол за съдържание на радионуклиди /Приложение № 5 и 6/.

- контрол на храни и фуражи от внос;
- известяване на митническите власти;
- осигуряване на препарати за йодна профилактика /с предимство за детските градини и училищата/ /Приложение № 7/;
- осигуряване на материали за херметизация на складове, ферми, водоизточници, болнични и детски заведения, учреждения и др;
- отдаване на разпореждане за прекратяване на пасбищното хранене на животните;
- подготовка и приспособяване на избени помещения като ПРУ;
- ограничаване пребиваването на открито;
- повишаване на личната и обществена хигиена;
- осигуряване защита на кожата, лицето и дихателните органи при действия на открито;
- спазване на правила за приготвяне на храна и ползване на питейна вода;
- ограничаване ползването на листникови зеленчуци при храненето;
- ползването на раздадени йодни препарати за профилактика да става по изрични указания на медицинските органи;
- ограничаване движението на личните превозни средства;
- херметизация на местните водоизточници;
- преустановяване на къпането и миенето в открити водоеми и плувни басейни;
- прекратяване поливането на насажденията от открити водоизточници;
- производствените помещения на предприятията от хранително-вкусовата промишленост да се херметизират и се въведе непрекъснат радиационен контрол на постъпващите суровини и готовата продукция;
- по-често измиване или оросяване с вода на улиците и тротоарите;
- спиране продажбата на хранителни продукти и зеленчуци на открити места и непреминали радиационен контрол.

Организира се наблюдение за степента на замърсеност на ферми, хранителни продукти от животински и растителен произход, околната среда.

Установява се режим на отглеждане и хранене на животните в условия на радиоактивно замърсяване, което включва:

- въвежда се оборно отглеждане на животните;
- изхранването става с концентриран и груб фураж;
- водопоят се извършва само от закрити водоизточници;
- херметизират се оборите;
- вътрешностопанските пътища се навлажняват ежедневно;
- концентрираните фуражи се транспортират в покрити транспортни средства и се съхраняват в закрити складове или силози;
- сеното и сламата се съхраняват в сеновали, а където няма такива, се съхраняват на купи, покрити с полиетилен;
- осигурява се провеждането на сортировъчно-оздравителни ветеринарни дейности на поразените животни;
- организира се радиационен контрол на готовата продукция;
- организира се преработката на замърсеното месо и мляко и растителни продукти в трайни продукти;

4. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕТО НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА И ОТГОВОРНИТЕ ОРГАНИ И ЛИЦА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕДВИДЕНИТЕ МЕРКИ.

Щабове за изпълнение на плана за ЗБ в областта и общините организират цялостното управление на защитата чрез оперативни групи, материалното и техническото осигуряване на защитните мероприятия

Областно управление ПБЗН

- организира измерване нивото на радиационния фон;
- организира раздаване на ИСЗ при необходимост и приборите за радиационно разузнаване и дозиметричен контрол;
- организира предаването на проби за анализ в радиометричните лаборатории;
- организира дейността на ОКИЦ и подпомага щаба при изготвяне анализ на обстановката;
- извършва разузнаване на територията на областта;

Областна дирекция „Земеделие ”

- въвежда в действие и контролира провеждането на защитните мероприятия в селското стопанство;
- участва със специалисти при анализиране на създадената обстановка;
- организира вземането на проби от сено, фуражи и готова продукция за лабораторен анализ;
- осигурява взаимодействие с лаборатории в структурата на МЗХ;

ШУ „Епископ Константин Преславски”

- извършва анализ на предоставени проби за определяне степента им на замърсеност с радиоактивни продукти;

Военни формирования

- провеждат при необходимост разузнаване;
- осигуряват сили и средства, съгласно Плана за ЗБ

РЗИ

- въвежда в действие санитарно-хигиенните мероприятия за намаляване достъпа на радиоактивни продукти в хората;
- осигурява доставянето на препарати за йодна профилактика и провеждането ѝ при необходимост;
- участва в анализиране на създадената обстановка;
- организира контрол по състоянието на хранителните продукти и водата /чрез РЗИ Варна/;

Областна дирекция на агенция по храните

- въвежда в действие санитарно-хигиенните мероприятия за намаляване достъпа на радиоактивни продукти в храни, животни, фуражи и растения;
- организира вземането на проби от сено, фуражи и готова продукция за лабораторен анализ;
- осигурява взаимодействие с лаборатории в структурата на МЗХ;

Подготвя се програмна схема за местните средства за масово осведомяване за непрекъснато информиране на населението за обстановката и за правилата за поведение и действие.

1. Предупреждение

Получаване на информация за аварията от Главния дежурен инженер на смяна в АЕЦ и от ОД в СЦ на ГДПБЗН, както и мерките за защита на населението предвидени в утвърдения Външен аварийен план на АЕЦ „Козлодуй” и посоката на движение на радиоактивния облак – отг.ОУПБЗН

2 Оповестяване

Оповестяване на областния управител и щабвете за изпълнение на областния и общински планове за защита от бедствия – отг. ОУПБЗН

Оповестява съставните части на ЕСС – отг.ОУПБЗН

3 Изпълнение на неотложни мерки за намаляване на въздействието

Засилено следене на радиационния фон. Осигуряване на апаратура и развърщане на допълнителни постове за радиационно наблюдение – отг. ОУПБЗН, кметове на общини
Спиране на водоснабдяването от открити водоизточници / при нужда/. Херметизация на водоеми. Организиране на засилен радиационен контрол на водата – отг.РЗИ, В и К

Херметизиране на складове и магазини с хранителни продукти, фуражи и др.- отг.ОКС, обекти от хранително-вкусовата промишленост, търговска мрежа

4 Спасителни операции

Извършване на пробонабиране и предаване на пробите за изследване и анализ в лабораториите на РЗИ и централна лаборатория към МЗ и МЗХ – отг. РЗИ, ОД на агенция по храните

Информирание на населението извън 30 км зона на АЕЦ и предприемане мерки за защита съгласно утвърдения Външен аварийен план АЕЦ „Козлодуй”- отг.ОУПБЗН, кметове на общини

5 Извършване на неотложни аварийно възстановителни работи

Осигуряване на питейна вода от херметизирани водоизточници – отг.В и К

Провеждане на растително - защитни и ветеринарно-санитарни мероприятия – отг.ОД на агенция по храните

Деактивация на пътища, местности и транспортни средство – отг.ОУПБЗН, военни формирования

5. СРЕДСТВАТА И РЕСУРСИТЕ, НЕОБХОДИМИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО Т. 2, 3 И 4.

Ресурсното осигуряване на защитата при бедствия включва:

- текуща издръжка на силите и средствата на единната спасителна система;
- изграждане и поддържане на системи за ранно предупреждение и оповестяване при бедствия;

- предоставяне на държавни имоти и движими вещи за целите на защитата;

- създаване и поддържане на запаси от материални средства за осигуряване защитата на населението при бедствия.

Източниците за финансиране по областния план за защита при бедствия са републиканския бюджет, общинските бюджети, средствата на ведомствата и организациите, предвидени за участие при провеждане на дейности, осигуряващи защитата на населението.

Когато финансирането е за сметка на републиканския бюджет, съгласно чл. 61, т. 1 и т. 2 на Закона за защита при бедствия, финансовите средства за изпълнение на областния

план за защита при бедствия се осигуряват в рамките на одобрените средства за съответните министерства и ведомства.

Допълнителни финансови средства за ликвидиране на последици от бедствия би могло да се осигурят от резерва за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия, съгласно Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година. Резервът се усвоява по решения на Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет.

Планът е съобразен с наличните сили и ресурси на Единната спасителна система. При необходимост, допълнителни сили и ресурси се осигуряват поетапно от отговорните за превенция и СНАВР ведомства и организации. В извънредни ситуации, при възможност, може да бъдат включени силите и ресурсите на МО.

Информация за екипите и средствата на съставните части на ЕСС при радиоактивно замърсяване /Прил.№ 9/.

6. НАЧИНИ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ СЪСТАВНИТЕ ЧАСТИ НА ЕСС

1. Организация на действията на органите за защита при ядрена или радиационна авария, трансграничен пренос на радиоактивни вещества или авария с друг източник на йонизираща радиация в областта. Начин на взаимодействие между органите на изпълнителната власт и връзки с областните и национални структури за справяне с бедствията.

За изпълнение на дейностите по този план към областна администрация със заповед на областния управител се създава Щаб за изпълнение на областния план за защита при бедствия и взаимодействие с националния план.

Поименният му състав се определя със заповед (Прил. № 8).

Всички членове на щаба се явяват на определеното работно място – зала за управление, намираща се на II етаж в сградата на Областна администрация. В работно време явяването на членовете на щаба е до 20 минути след оповестяването, а в извънработно време – до 60 минути.

Областният щаб изпълнява следните основни функции:

- анализира информацията за бедствието;
- предприема мерки за овладяване на възникналото бедствие;
- осъществява взаимодействие на областно ниво между органите

на изпълнителната власт,

- информира населението и медиите за развитието на бедствието, за мерките за неговото ограничаване и овладяване и за необходимите предпазни мерки и действия за населението;

- организира провеждането на защитни мероприятия с части на единната спасителна система и допълнително придадени сили и средства;

Работата на щаба се подпомага от експертна група. За осъществяването на координацията и взаимодействието в експертната група се включват представители на компетентните ведомства, имащи отношение по ограничаване и ликвидиране на бедствието.

Координацията на действията на съставните части на единната спасителна система се осъществява чрез оперативните комуникационно-информационни центрове на Министерство на вътрешните работи при спазване изискванията на чл. 29 от Закона за защита при бедствия.

Взаимодействието между частите на единната спасителна система, участващи в провеждането на защитни мероприятия се извършва от ръководителя на място, като

ръководител на място е началникът на ОУПБЗН или оправомощено от него длъжностно лице, освен в случаите на епидемии и епизоотии, когато ръководител на място е ръководителят на регионалната здравна инспекция или на областна дирекция на агенция по храните.

1.1. Ръководство на организацията на действията на органите за защита при радиоактивно замърсяване – Областният управител организира и ръководи защитата на населението на територията на областта:

- лично или чрез упълномощено от него лице извършва обмен на информация с Оперативния комуникационно-информационен център на ГД ПБЗН - МВР и чрез него привлича допълнителни сили и средства при необходимост;

- поддържа непрекъснатата връзка със съседните области, както и с кметовете на 10-те общини от областта, съгласно схемата за оповестяване на ОСС.

- при нужда координира организацията на действията на границите на областта (съвместно със съответните областни управители), както и действията между две и повече общини на територията на областта – чрез дежурния по ОСС по установения ред.

При възникнала необходимост от въвеждане в действие на настоящия план или при постъпило мотивирано искане от кметове на общини в областта, областният управител със заповед обявява „**бедствено положение**” за цялата или за част от територията на областта, съгласно чл. 50 от ЗЗБ.

Координацията на действията на съставните части на Единната спасителна система се осъществява чрез Оперативния комуникационно-информационен център (ОКИЦ) на ОУПБЗН.

2. Въпроси за взаимодействие между органите на изпълнителната власт.

2.1. Координиране действията между ОУПБЗН, РЗИ, и общинските щабове за осигуряване защита на населението

2.2. Разпределение на силите и средствата на ОУПБЗН, военните формирования от ВС, РЗИ и общинските щабове, и тяхната координация.

2.3. Взаимодействие между органите на ОПУ и ОД на МВР по отношение организацията на движение.

2.4. Взаимодействие между „Вик” и общинските щабове за осигуряване на незамърсена вода .

2.7. Взаимодействие между ОУПБЗН, РЗИ и ОД на агенция по храните по отношение на пробонабиране и анализиране състоянието на хранителните продукти и водите.

7. РЕД ЗА РАННО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ И ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ОРГАНИТЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА ВЛАСТ И, НА СЪСТАВНИТЕ ЧАСТИ НА ЕСС И НАСЕЛЕНИЕТО ПРИ ОПАСНОСТ ИЛИ ВЪЗНИКВАНЕ НА РАДИАЦИОННА АВАРИЯ

7.1. Системи за оповестяване/предупреждение в областта – Оповестяването се извършва чрез изградената далекосъобщителна мрежа, мрежите на мобилните оператори, ОД на МВР и ТКО на ГД ПБЗН- МВР. Осъществява се чрез дежурните: по областен и общински съвети за сигурност; дежурните в регионалните структури на министерства и ведомства в областта и дежурен в ОЦ на ОУПБЗН - Шумен.

7.2. Оповестяване на органите на изпълнителната власт и съставните части на ЕСС

Със системата за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт и на съставните части на ЕСС, чрез въведени бази данни на длъжностни лица за оповестяване в групи.

Длъжностните лица, включени в групите, са разпределени по приоритети за реда, по който ще бъдат оповестявани, съобразно заеманата длъжност, функции и отговорност.

Начините за свързване чрез системата за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт и на съставните части на ЕСС са алармиране и оповестяване.

На областно и общинско ниво групите за оповестяване са:

1. областният управител и областната администрация;
2. щабът за изпълнение на областния план за защита при бедствия;
3. кметът на община и общинската администрация;
4. щабът за изпълнение на общинския план за защита при бедствия;
5. кметът или кметският наместник на населеното място;
6. съставните части на ЕСС на областно и общинско ниво;

При опасност или възникване на бедствие, ранното предупреждение и оповестяването се извършва по заповед на областния управител, кмета на засегнатата община или началника на ОУПБЗН съгласно плановете за защита при бедствия. Заповедта се изпълнява от дежурен в ОЦ на ОУПБЗН, който информира и НОЦ на ГДПБЗН.

Дежурните в ОЦ на ОУПБЗН в областта осъществяват:

- координация на съставните части на Единната спасителна система;
- изготвяне и изпращане на предупреждения и съобщения за възникнали бедствия до органите на изпълнителната власт (чрез изградената система за оповестяване на ОСС);
- оповестяване частите на Единната спасителна система – основни и съставни – в областта.
- включване на допълнителни сили и средства на основните и други съставни части на Единната спасителна система съгласно плана за защита при бедствия – по искане на ръководителя на място, на кмета на общината или на областния управител

Оповестяването може да се извършва и съгласно действащите инструкции за оповестяване, чрез дежурният по ОблСС.

-областен управител, кметовете на засегнатите общини, дежурен ОЦ на ОУПБЗН – веднага.

-членовете на областен щаб – по разпореждане на Областния управител.

7.3 Оповестяване на населението – извършва се чрез пресцентъра на ОА. Видът и обемът на информацията за населението, начина (порядъка) на излъчването ѝ, както и медиите, които ще я излъчват, се определят от областния щаб.

Населението се оповестява и чрез изградената действаща сиренно оповестителна система в областта на ГД ПБЗН.

8. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЕКИПИТЕ И СРЕДСТВАТА НА СЪСТАВНИТЕ ЧАСТИ НА ЕДИННАТА СПАСИТЕЛНА СИСТЕМА

Единната спасителна система е организацията, координацията и ръководството на действията на звената, службите и структурите на:

- министерства и ведомства,
- общини,
- търговски дружества и еднолични търговци,
- центрове за спешна медицинска помощ, други лечебни и здравни заведения,
- юридически лица с нестопанска цел,
- въоръжените сили,

при запазване на институционалната или организационната им принадлежност и определените им функции или предмет на дейност при подготовката за реагиране при бедствия, при възникване на бедствия и при необходимост за провеждане едновременно на спасителни и неотложни аварийно – възстановителни работи от две или повече нейни части или единици.

На територията на област Шумен основните задачи и отговорности на звената, службите и др. съставни части на Единната спасителна система са както следва:

На основните съставни части на ЕСС – Областно управление “Пожарна безопасност и защита на населението” – Шумен, , Областна дирекция на МВР и Център за спешна медицинска помощ – Шумен :

- осигуряват непрекъсната готовност за получаване на съобщения за възникване на бедствия;

- извършват оценка на информацията за възникнало бедствие и предприемане на незабавни действия;

- координация и ръководство чрез ръководителите на място на спасителните и неотложните аварийно – възстановителни работи.

На другите съставни части на ЕСС – общини, териториални структури на министерства и ведомства, неправителствени организации, търговски дружества и еднолични търговци на територията на област Шумен:

- предоставят помощ при поискване съгласно плановете за защита при бедствия;

- поддържат в готовност силите и средствата, предвидени за провеждане на СНАВР;

- създават и поддържат собствена система за оповестяване на личния състав при възникване на бедствия.

9. ВРЕМЕ ЗА ГОТОВНОСТ ЗА РЕАГИРАНЕ НА СЪСТАВНИТЕ ЧАСТИ НА ЕДИННАТА СПАСИТЕЛНА СИСТЕМА

При опасност или възникване на радиоактивно замърсяване на територията на област Шумен се извършва оповестяване на съставните части на Единната спасителна система от ОЦ на ОУПБЗН. Същите се привеждат в готовност от дежурните в съответните ведомства.

Всички съставни части на Единната спасителна система се привеждат в готовност едновременно.

Приложения

1. Обекти използващи ийЛ и гама облъчвателни установки.

2. Класификация и характеристика на Възможните аварии по “ИНЕС”.

3. Списък на постове за радиационно наблюдение и оповестяване

4. Провеждане на контрол на хранителни продукти при радиационна авария.

5. Критерии за изземване от употреба на хранителни продукти и питейна вода, замърсени с радионуклиди.

6. Граници на съдържание на радионуклиди в храните.

7. Провеждане на йодна профилактика – йодни таблетки – инструкция за употреба.

8. Щаб за изпълнение на областния план за ЗБ

9. Информация за екипите и средствата на съставните части на ЕСС при радиоактивно замърсяване.

10. Схема за оповестяване.

11. Критерии за вземане на решения за провеждане на мерки за защита на населението в случаи на аварии в ядрени реактори.

12. Разчет за три дни от продукти от първа необходимост.
13. Телефонен указател на ведомства и организации.
14. Препоръчителен режим.
15. Таблица за ефективност на подръчни средства за защита.
16. Радиационно-защитни мероприятия на територията на страната при авария в АЕЦ.
17. Общи правила за безопасност при радиационна авария.
18. Ръководство за лична деконтаминация.